

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Sveučilišni diplomski studij
Filozofija
(dvopredmetni)
smjer: nastavnički**

**Izvedbeni planovi
ljetni semestar akademske godine
2024./2025.**

pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Peter Godfrey-Smith (2003/2020), *Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science*, Chicago: The University of Chicago Press;
2. Steven French (2016), *Philosophy of Science: Key Concepts*, London: Bloomsbury Academic;
3. Samir Okasha (2004), *Filozofija nauke: Kratak uvod*, Sarajevo: Šahinpašić;

IZBORNA LITERATURA

1. Stathis Psillos and Martin Curd (2008) (eds), *The Routledge Companion to Philosophy of Science*, London and New York: Routledge;
2. Stathis Psillos (2007), *Philosophy of Science A-Z*, Edinburgh: Edinburgh University Press;
3. Arnon Levy and Peter Godfrey-Smith (2020), *Scientific Imagination*, Oxford and New York: Oxford University Press;
4. Anya Plutynski (2018). *Explaining Cancer: Finding Order in Disorder*, Oxford: Oxford University Press;
5. Lauren Ross (2024). *Explanation in Biology*, Cambridge University Press;
6. Jacob Stegenga (2018). *Medical Nihilism*. Oxford University Press.
7. Časopis *European Journal for Philosophy of Science*, (2020) - ;
8. Časopis *The British Journal for the Philosophy of Science*, (2020) - ;
9. Časopis *Philosophy of Science*, (2020) - ;
10. Časopis *Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences*, (2020) - .

Napomena: Izabrani tekstualni predlošci predviđeni za predavanja i seminare te, posebice, izradu seminarskih radova, bit će nadopunjavani s odgovarajućim udžbenicima i člancima iz navedenih, ali i drugih vodećih časopisa. Konačno, po potrebi, koristit će se dodatna priručna literatura, primjerice, enciklopedije iz filozofije znanosti i srodnih disciplina koje se bave recentnim znanstvenim istraživanjima i njihovom uporabom.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obvezna je nazočnost na barem 70% nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, mail, oglasna ploča.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Mail, *Merlin*, po dogovoru.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno i usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	5./19.2./10h
Ljetni	2.7./16.7./10h
Jesenski	26.8./9.9./10h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u sadržaj kolegija
1.	Što je znanost i kako bi trebala izgledati filozofija znanosti?
2.	Pristupi filozofiji znanosti: logički pozitivizam i logički empirizam
2.	Pristupi filozofiji znanosti: naturalizam
3.	Vrste zaključivanja u znanosti: indukcija i zaključak na najbolje objašnjenje
3.	Vrste zaključivanja u znanosti: Bayesijanski pristup znanstvenoj provjeri
4.	Razlikovanje znanosti od pseudoznanosti: Popper
4.	Utjecaj povijesti znanosti na filozofiju znanosti: Kuhn
5.	Realizam, anti-realizam i prirodne vrste
5.	Kolokvij
6.	Znanstveno objašnjenje: poveznice s drugim (filozofskim) problemima
6.	Znanstveno objašnjenje: objašnjenje zakonom pokrića (<i>covering law theory</i>)
7.	Znanstveno objašnjenje: uzročno objašnjenje i trenutno stanje rasprave
7.	Modeli u znanosti: reprezentacije, apstrakcije i idealizacije
8.	Znanost i društvo: uloga filozofije
8.	Vrijednosti u znanosti
9.	Filozofija 'posebnih znanosti' (<i>special sciences</i>): biologija
9.	Evolucija, prirodna selekcija i društvo
10.	Uzročno objašnjenje u molekularnoj biologiji: mehanizmi
10.	Intervencije u molekularnoj biologiji i biomedicini
11.	Biološke funkcije: etiološki, dispozicijski i suvremeni pristupi
11.	Redukcionizam i anti-redukcionizam u biologiji: genetika
12.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
12.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
13.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
13.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
14.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
14.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
15.	Izlaganje i rasprava teme i sinopsisa studentskih seminarskih radova
15.	Zaključak kolegija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Studenti će definirati filozofske probleme koji proizlaze iz znanstvenog istraživanja, navesti	Kako zaključujemo u znanstvenoj praksi: zaključak na najbolje objašnjenje Što nam omogućuju	Predavanje; Rad na tekstu; Diskusija; Frontalni rad, individualni rad i rad u paru; mentorski rad,	Usmeni ispit

<p>argumente za i protiv osnovnih pozicija u raspravi te primijeniti navedene argumentacijske strategije na izvan filozofsku, društvenu raspravu o značaju i problemima suvremene znanosti.</p>	<p>znanstvene teorije: znanstveno objašnjenje i predviđanje (ključne istraživačke tradicije i recentni trendovi); objašnjenje u biologiji i medicini;</p>	<p>posebice, tijekom izrade prezentacija i samog seminarskog rada;</p>	
<p>Usporediti rasprave koje su obilježile suvremenu filozofiju znanosti s generalnim raspravama u analitičkoj filozofiji, prvenstveno epistemologiji i metafizici.</p>	<p>Što je znanost i kako bi trebala izgledati filozofija znanosti? Formalni i jaki normativni pristupi filozofiji znanosti: logički pozitivizam i logički empirizam; Induktivni zaključak u znanstvenoj praksi; Provjera u znanosti: paradoksi znanstvene potvrde; Realizam i anti-realizam; redukcionizam i anti-redukcionizam Popperova teorija znanosti; Bayesijski pristup znanstvenoj provjeri; Utjecaj povijesti znanosti na filozofiju znanosti: Kuhn</p>	<p>Predavanje; Rad na tekstu; Diskusija; Frontalni rad, individualni rad i rad u paru; Detaljan opis izabranih studija slučaja (<i>case studies</i>) kako bi se поближе upoznali s načinom redovitog konkretnog funkcioniranja znanstvene prakse;</p>	<p>Pismeni ispit</p>
<p>Studenti će izraditi seminarski rad iz područja filozofije znanosti.</p>	<p>Seminarski rad pokriva jednu izabranu temu iz ukupnog sadržaja kolegija.</p>	<p>Usmeno izlaganje – prezentacija seminarskog rada; Rasprava.</p>	<p>Usmeni ispit.</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija politike
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	4.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	60+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini
	Kabinet F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265641
e-mail	ebaccarini@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič
	Kabinet F-426
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051 265648
e-mail	nzelic@ffri.uniri.hr
Suradnica na kolegiju	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac
	Kabinet F-424
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
e-mail	icerovac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Razmatrat će se pojmovi koji su ključni u tekućim raspravama iz filozofije politike: liberalizam, republikanizam, demokracija, komunitarizam i totalitarizam. Posebno će se obratiti pažnja na to kako se ovi pojmovi primjenjuju na pitanje državnog uređenja. Zatim, oslanjajući se i na ranije stečene spoznaje, razmatrat će se pitanje nastajanja zajednice, te odgovori na pitanje: kako i zašto nastaje zajednica? Predstavljati će se i raspravljati sukob atomističkih pristupa po kojima je zajednica samovoljno povezivanje pojedinaca (npr. društveno-ugovorne teorije), i holističkih pristupa po kojima je zajednica preduvjet za određenje samogpojedina kao intelektualnog bića s identitetom, za kojeg su izbori mogući.</p> <p>Nadalje, studentima će se prikazati i s njima raspravljati, teorije pravde koje su sukobljene u suvremenim raspravama: liberalizam (koji je ovdje određen u svom anglofonskom značenju, kao pristup koji uvažava slobode pojedinaca ali ne isključuje redistribuciju dobara), libertarijanizam (teorija koja ne dopušta redistribuciju dobara, i koja odgovara značenju pojma 'liberalizam' na kontinentalnom području), komunitarizam (teorija koja afirmira primat zajednice), utilitarizam (teorija po kojoj dobro uređena država maksimizira opće dobro, preferencije, itd.), marksizam i radikalno egalitarni teorije.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shvatiti i analizirati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o politici; - kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom i analizom novih srodnih tematika; - povezati rasprave uže vezane za filozofsko-političke teme i spoznaje iz drugih područja, tj. drugih područja filozofije te, koliko je moguće s obzirom na prirodu dvopredmetnog studija, sa spoznajama iz drugih humanističkih i društvenih znanosti; - primijeniti svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu (npr. o problemima pravde, jednakosti, prava, multikulturalizma i sl.). 	
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)	

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	0
Kontinuirana provjera znanja 1	0,1	10
Kontinuirana provjera znanja 2	0,6	60
ZAVRŠNI ISPIT	0,3	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- E. Baccarini, J.S. Mill u E. Kulenović (ur.), Moderna politička teorija, Zagreb, 2013. Tekst je dostupan na academia.edu https://www.academia.edu/5651503/Mill_udzbenik (za kolokvij)
- E. Baccarini, Parlamentarna demokracija i granice legitimiteta građanskog neposluha , u Snježana Prijic - Samaržija i Petar Bojanić (ur.), Neposlušnost, Narodna biblioteka Srbije, Beograd, 2011. Tekst je dostupan na academia.edu https://www.academia.edu/5651457/gradanski_neposluh (za kolokvij)
- E. Baccarini, „Zajednica, tradicija i etika vrline“, Društvena istraživanja, 7 (1-2), 1998. Tekst je dostupan na academia.edu https://www.academia.edu/5858171/zajednica_tradicija_etika_vrlina
- E. Baccarini, „Civil Disobedience, Climate Changes, Health Professionals“
- E. Baccarini, „The role of experts in public deliberations. A Rawlsian Epistemically Responsible Democracy“

A. Sen, Ideja pravednosti, Jesenski i Turk.

IZBORNA LITERATURA

- A. Buchanan, Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law, Oxford, Oxford University Press, 2004.
- D. Boucher, Political Theories of International Relations from Thucydides to the Present, Oxford, Oxford University Press, 1998.
- J. Cohen, For a Democratic Society, u Freeman, S. (ur.), The Cambridge Companion to Rawls, Cambridge, Cambridge University Press, 2003., str. 86-138.
- D. Miller, Justice for Earthlings, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
- R. Martin, D.A. Reidy (ur.), Rawls's Law of People, Oxford, Blackwell, 2007.
- M. Nussbaum, Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership, Cambridge, Harvard University Press, 2006.
- P. Pettit, The Common Mind. An Essay on Psychology, Society, and Politics, Oxford, Oxford University Press, 1993., str. 165-175.

T. Pogge, Word Poverty and Human Rights, 2002.
T. Pogge, Real World Justice, 2005.
M. Ridge, Hobbesian Public Reason, „Ethics”, 3, 108, str. 538-568
M. Walzer, Just and Unjust Wars, New York, Basic Books, 2000.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Oglasnom pločom, mailom, mailom putem administratorica/administratora odsjeka

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi, u terminima za konzultacije i (isključivo u vezi pitanja sadržaja predmeta) mailom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Nakon svakoga ispitnoga roka organizirati ću se upisivanje ocjena, na kojemu studenti i studentice nisu obvezni dolaziti, ali mogu doći radi obrazloženja ocjena. Obrazloženje ocjena se neće izvršavati na druge načine i u drugim terminima.

Ocjenjivanje se vrši sukladno s Pravilnikom o ocjenjivanju donesenim akademske godine 2008/2009.

Studenti pišu jedan kolokvij na kojem moraju riješiti 40% na preddiplomskom studiju da bi izašli na ispit. Također, imaju pravo na jedan ispravak kolokvija isključivo ukoliko su napisali ispod potrebnog broja bodova.

Kolokvij sadrži 60 bodova, a sastoji se od 30 pitanja.

Aktivnost na nastavi uključuje prisustvo na nastavi i sudjelovanje u raspravi uz pitanja pojašnjavanja (maksimalno 4 boda), sudjelovanje u raspravi uz originalni kreativni doprinos (maksimalno 5-8 bodova) i sudjelovanje u raspravi uz originalni posebno kreativni doprinos (9-10).

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7./28.2./ 11h
Ljetni	27.6./11.7./ 11h
Jesenski	29.8./12.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Teorije političkog legitimiteta
2.	Javni um
3.	Perfekcionizam i liberalizam
4.	Istina i razložnost
5.	Mill o slobodi
6.	Mill o demokraciji
7.	Mill o pravednosti
8.	Kolokvij
9.	Ispravak kolokvija
10.	Idealna i ne-idealna teorija u političkoj filozofiji
11.	Teorija sposobnosti – Sen i Nussbaum
12.	Primarna dobra i sposobnosti
13.	Društvena pravednost i institucionalno uređenje 1
14.	Društvena pravednost i institucionalno uređenje 1
15.	Liberalni perfekcionizam i neutralni liberalizam

16.	Dobrobit u političkoj teoriji
17.	Samo-određenje i granice
18.	Politička teorija i imigracije
19.	Teritorijalna prava i samo-određenje
20.	Kolokvij
21.	Ispravak kolokvija
22.	Završna rasprava

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
shvatiti i analizirati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o politici	- Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom novih srodnih tematika	- Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike+ nove teme na koje studenti naiđu tijekom samostalnog proučavanja etičkih pitanja	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit
Povezati rasprave uže vezane za filozofsko političke teme i spoznaje iz drugih područja	Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija;	- predavanja - diskusije	-kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit

	<p>demokracija vs. autoritarizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike 		
<p>Demonstrirati svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu</p>	<p>Država i legitimitet; društveni ugovor; anarhizam vs. etatizam</p> <ul style="list-style-type: none"> - demokracija: različita shvaćanja; deliberacija; demokracija vs. autoritarizam - sloboda, različita razumijevanja; distribucija, pravednost; utilitarizam i konzekvecijalizam; liberalizam vs. libertarijanizam - pojedinac i zajednica; komunitarizam vs. liberalizam; - feminizam i politika razlike 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - diskusije 	<ul style="list-style-type: none"> -kolokviji sudjelovanje u raspravi - završni pismeni i usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Školska praksa		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvo predmetni); smjer: nastavnički		
Semestar	4.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+0+60		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	ne		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović		
	Kabinet	F-423	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon		
	e-mail	aleksandra.golubovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Ukupno se 15 radnih dana u semestru predviđa za boravak u školama vježbaonicama. Sadržaj metodičke prakse predviđa: upoznavanje sa školama vježbaonicama i mentorima, određeni broj sati hospitacije, dvije metodičke vježbe pripremanja i održavanja nastavnog sata iz filozofije, logike ili etike u srednjoj školi.			
Sadržaj obuhvaća:			
<ol style="list-style-type: none">1. Problemski i povijesni pristup nastavi filozofije2. Vrste razgovora u nastavi filozofije3. Ocjenjivanje i esej4. Postupci uvođenja u nastavu filozofije; skandalon, problematiziranje i aktualizacija5. Principi u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije6. Principi u nastavi filozofije; u odnosu prema učenicima7. Filozofski tekst u nastavi filozofije8. Komunikacijski proces u nastavi filozofije9. Nastavna klima i odnos nastavnik-učenik			
Napomena: čitav sadržaj biti će obrađen kroz izvedbe vježbi (ocjenjske satove u školi i probne na fakultetu)			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Nakon ostvarenih sadržaja metodičke prakse u srednjoj školi student/ica će moći:			
<ol style="list-style-type: none">1. kritički analizirati i interpretirati izvedbe nastavnih sati iz filozofije, logike i etike.2. navesti i vrjednovati ustroj nastavnoga sata (iz filozofije, logike i etike)3. organizirati, primjenjivati i vrednovati sastavnice prethodno napisane pripreme u neposrednoj nastavnoj djelatnosti u srednjoj školi u predmetnom području: filozofija, logika i etika4. kritički analizirati i vrjednovati izvođenje nastave.			
Osim toga važno je da studenti/ce:			
<ul style="list-style-type: none">- poznaju nastavu i nastavni proces;- poznaju metode izvođenja nastave društvenih i humanističkih predmeta;- mogu samostalno odrediti nastavne ciljeve za navedene nastavne predmete;- mogu samostalno odrediti odgovarajuće nastavne metode za nastavne predmete i nastavne jedinice;- mogu vrednovati i ocjenjivati učenički i nastavnički rad;- mogu samostalno izvoditi nastavu iz navedenih predmeta.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije x	Samostalni rad x

Terenska nastava	Vježbe x	Mentorski rad x	Ostalo
------------------	----------	-----------------	--------

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	2	
Vježbe	0,35	35
Ogledni sat	0,35	35
Aktivnost	0,30	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Aleksandra Golubović, Laura Angelovski, „Metodika nastave filozofije“ (e-skipta), Filozofski fakultet u Rijeci, 2017.
- 2) Josip Marinković: Metodika nastave filozofije, Zagreb, 1982., novije izdanje (Školske novine) iz 2008.
- 3) Boris Kalin: Logika i oblikovanje kritičkog mišljenja, Zagreb, 1983.
- 4) Ćurko i dr. *Filozofija*, Element, Zagreb, 2021.
- 5) Jurić i Stupalo, *Filozofija*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- 6) Čehok, *Filozofija – misliti i biti*, Školska knjiga, Zagreb, 2021.
- 7) Boris Kalin: Povijest filozofije, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
- 8) Tomislav Reškovac: *Filozofija*, Zagreb, 2008.
- 9) Gajo Petrović: Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
- 10) Srećko Kovač, Logika, Školska knjiga, Zagreb, različita izd.
- 11) Davor Lauc, Zvonimir Šikić: Logika, Zagreb, 2014.
- 12) novi udžbenici iz logike, iz 2020/2021.

IZBORNA LITERATURA

1. Josip Marinković: *Filozofija kao nastava*, Zagreb, 1990.
2. Josip Marinković: *Ogledi iz filozofije odgoja*, Zagreb, 1987.
3. Josip Marinković: *Utemeljenost odgoja u filozofiji*, Zagreb, 1981.
4. Milan Polić: *Odgoj i svije(s)t*, Zagreb, 1993.
5. Milan Polić: *K filozofiji odgoja*, Zagreb, 1993.
6. Pavao Vuk Pavlović: *Ličnost i odgoj*, Zagreb, 1932.
7. Časopis *Metodički ogledi*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu (izostanci, osim u iznimnim slučajevima bolesti, se ne uvažavaju).

U slučaju većeg opravdanog izostanka pisat će dodatni pismeni rad koji trebaju predati zajedno s obveznim pismenim pripremama (zadacama). Ukoliko dodatni rad nije predan do konca nastave student/ica upisuje kolegij ponovno.

Kašnjenje na nastavu se tolerira do 5 minuta.

Tijekom nastave mobiteli trebaju biti utišani ili isključeni.

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi (jer se aktivnost ocjenjuje), osobito vježbama te izvršavanje svih zadanih obveza tijekom nastave (izvođenje najmanje jedne do dvije nastavne jedinice (tzv. micro teaching – u određenoj minutaži) iz filozofije u okviru vježbi te izrada nekoliko zadataka, ili listića tijekom nastave – što će biti dogovoreno naknadno).

Za sve zadane obveze potrebno je pridržavati se rokova.

Svako kašnjenje u izvršavanju obveza rezultirati će smanjenjem ocjenskih bodova.

Tijekom semestra studenti će izvesti najmanje jednu do dvije vježbe iz filozofije, po odabiru nastavnika (a na konzultacijama, koje su obvezne, prof. Golubović će odobriti konačnu verziju kratke pripreme i ppt prezentacije). Ukoliko izvedba nastavne jedinice ne bude zadovoljavajuća, student će je ponoviti prema uputama nastavnika (onoliko puta koliko bude potrebno).

Zadace trebaju biti predane najkasnije do 25. svibnja tekuće godine (kašnjenje je moguće do 5 dana - svaki dan kašnjenja rezultat će smanjenjem po 1 ocjenskog boda. Dakle, za 5 dana kašnjenja gubi se 5 ocjenskih bodova). Ukoliko do 30. svibnja tekuće godine student ne preda sve zadace gubi pravo na ostvarivanje bodova iz kolegija. U tom slučaju kolegij će ponovno upisati sljedeće akademske godine.

Školska praksa (hospitacije u školama):

Studenti su obvezni odslužiti 10 sati hospitacija u školi (6 filozofije i 4 logike; ili 5 filozofije, 1 etike i 4 logike). Trebaju predati formulare za svih 10 hospitacija (svaki formular treba potpisati mentor/ica u školi). Nakon odslužanih hospitacija student će izvesti jednu nastavnu jedinicu u školi (iz filozofije, logike ili etike). Jednom dogovorenu temu nastavne jedinice u školi - nije moguće odgoditi (niti otkazivati). U protivnom student će nastavnu jedinicu izvesti sljedeće akademske godine. Za dogovorenu nastavnu jedinicu student je dužan 7 dana ranije dostaviti pismenu pripremu mentoru u školi i nositeljici kolegija (uz obavezne konzultacije prije izvedbe nastavne jedinice u školi).

Svako odstupanje od rokova dovodi do poništavanja Školske prakse. U tom slučaju student će praksu odraditi sljedeće akademske godine te ponovno upisati kolegij Školska praksa.

Izvedbe nastavnih jedinica (u okviru vježbi - potrebno je održati u točno zadanom terminu, inače dolazi do smanjenja ocjenskih bodova). Pismene pripreme i ppt prezentacije treba predati u isprintanoj verziji.

Komentar: Metodički se praktični dio vrjednuje na temelju uspješno pripremljenih i održanih nastavnih vježbi/sata, te uspješno napisanih nastavnih priprema. Tomu prethodi redovito pohađanje nastave i aktivnost studenta/ica tijekom svih metodičkih vježbi (sudjelovanje u osvrtima održanih nastavnih sati). Konačnom se ocjenom u metodičkome praktikumu izražava stupanj spremnosti studenta/ice za sudjelovanje u nastavi filozofije, logike i etike.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice Fakulteta, tj. odsjeka za filozofiju.

Oglasne ploče odsjeka za filozofiju.

Elektronička pošta.

Tajništvo odsjeka za filozofiju.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

U vrijeme konzultacija.

Elektronička pošta.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Tijekom nastave.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	12. i 26. veljače u 9h (srijedom)
Ljetni	25. lipnja i 9. srpnja u 9h
Jesenski	27. kolovoz i 10. rujan u 9h
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	V1 – predstavljanje sadržaja kolegija Školske prakse – te hospitacija (i vježbi)
2.	V2 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
3.	V3 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
4.	V4 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
5.	V5 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
6.	V6 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
7.	V7 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
8.	V8 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
9.	V9 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
10.	V10 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
11.	V11 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
12.	V12 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
13.	V13 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
14.	V14 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)
15.	V15 – hospitacije i vježbe (izvedbe vježbi i aktivno komentiranje ključnih metodičkih aspekata)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<ul style="list-style-type: none"> -odabir i primjena problemskog ili povijesnog pristupa nastavi filozofije -odabir i primjena vrste razgovora u nastavi filozofije -odabir i primjena postupaka uvođenja u nastavu filozofije; skandalon, problematiziranje i aktualizacija -primjena principa u nastavi filozofije: u odnosu prema planiranju, izvođenju i evaluaciji nastave filozofije; u odnosu prema učenicima -primjena filozofskih tekstova u nastavi filozofije -Ocjenjivanje i esej 	<p>Hospitacije i vježbe prema programu, tj. kurikulumu predmeta filozofije, logike i etike u gimnazijama</p>	<p>Kroz hospitacije i izvedbe vježbi u kojima će studenti/ce primijeniti sva ključna metodička znanja; kroz komentare i vođeni razgovor od strane nastavnika i svih sudionika</p>	<p>Formulari s hospitacija, osvrti s izvedbi mikro-nastavnih vježbi te ocjena mentora (nastavnog sata održanog u školi)</p>

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Država, zajednica, prava i pojedinac
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	2., 4.
Akadska godina	2024./2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu.
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da, engleski jezik.
Nositelj kolegija	Prof. dr.sc. Elvio Baccharini
	Kabinet F-418
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	Telefon 051 265-641
	e-mail elvio.baccharini@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac
	Kabinet F-424
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
	e-mail icerovac@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Prvi segment sadržaja ponudit će studentima (i s njima razrađivati) metaetičku problematiku, to jest filozofsku (epistemološku, ontološku, jezičko-filozofsku, logičku) raspravu o etici. Prikazat će se i raspravljati najvažniji smjerovi u toj domeni: kognitivizam (skup teorija koje tvrde da postoji govor o moralnim istinama, i to u obliku intuicionističkog i naturalističkog realizma - barem neka vjerovanja o moralu su istinita -, i antirealizma – ne postoji moralna stvarnost -, iako mi nastojimo o njoj govoriti) i antikognitivizam (skup teorija koje tvrde da moralni govor ni ne želi prikazati moralne istine, već izražavati subjektivna stanja, posebnu vrstu emocija, ili univerzalne preskripcije). Prioritet se, kao što je uočljivo, daje suvremenim raspravama, ali će se za svaki prikazani i raspravljani smjer ukazivati na vezu s klasicima iz povijesti filozofije (na primjer, veza između Platona, Reida i suvremenog intuicionizma, ili između Hume-a i suvremenog emotivizma; veza između aristotelovsko-tomističke tradicije i oblike suvremenog naturalističkog aristotelizma). U tom sklopu, nakon uvoda u kojem će se prikazati Kantov prijedlog u svojim temeljnim elementima, raspravljat će se o kantovskim modelima u suvremenim verzijama, to jest u onoj strogo racionalističkoj, po kojoj se do ispravnih moralnih stavova dolazi dedukcijom (npr. Hare, Gewirth), i u onoj konstruktivističkoj (npr. Rawls, Korsgaard). Nakon rasprave o ukazanim metaetičkim pozicijama, razrađuje se zaključak o raspravi između relativizma i univerzalizma. Kao posebna cjelina razmatrat će se odnos etike i psihologije, odnosno rasprava o motivacijskoj snazi moralnih stavova, te će se studentima predočiti, i s njima raspravljati, razlika između internalizma (pozicije po kojoj su moralni stavovi sami po sebi motivacijski) i eksternalizma (poziciji po kojoj moralni stavovi nisu sami po sebi motivacijski).</p> <p>Naredna je tematska cjelina posvećena prikazu i raspravi o moralnim teorijama: kantovske, odnosno deontološke teorije (u kojima dominiraju pojmovi dužnosti i prava, to jest temeljni etički pojmovi - pravo i dužnost -, koji nameću svoju važnost neovisno o preferencijama i nagonima pojedinaca, te iznad korisnosti); utilitarizam (skup teorija koje postavljaju korisnost – to jest maksimizaciju zadovoljstva, sreće, preferencija, itd. -, kao centralni pojam u moralu); etika vrlina (u kojima je temeljni kriterij afirmacija vrline, bilo da se za njih smatra da su vezane za ljudsku prirodu, ili da se tvrdi da ovise o pojedinim zajednicama) i pojam 'dobro'.</p> <p>Na kraju, studentima se nudi rasprava iz primijenjene etike. Obuhvaćene teme su: društvene</p>	

nejednakosti i siromaštvo, etika okoliša, teme iz bioetike (pojam osobe koja ima prava ili moralnu vrijednost, pobačaj, liječnički potpomognuta oplodnja, primjena genetike, određenje smrti, eutanazija, presađivanje dijelova ljudskog tijela, pravo na liječničku zaštitu), moralni problemi iz spolnosti i odnosa između spolova, jednakost i inverzna diskriminacija, prava životinja, poslovna etika, zločini i kažnjavanje, moral i politika, etika rata.

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Nakon položenog ispita studenti će moći: - razumjeti, analizirati i uspoređivati temeljne metodološke pristupe u filozofskoj raspravi o moralu (uz naglašavanje važnosti spoznaja iz drugih područja: teorija spoznaje, ontologija, filozofija jezika, logika) i razviti kritički stav o tome - razumjeti, analizirati i uspoređivati dominantne moralne teorije i sami pokušati ustanoviti koja od tih teorija najbolje može ponuditi kritičku podlogu za njihove početne moralne intuicije (odnosno, da ustanove trebaju li revidirati moralne intuicije nakon upoznavanja s moralnim filozofskim teorijama) - primijeniti teorijske postavke moralne filozofije u stvarne situacije.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave/aktivnost	1	10
Kontinuirana provjera znanja	1.5	60
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Barry, *Kultura i jednakost*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2006.

M. Nussbaum, *Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership*, Cambridge, Harvard University Press, 2006.

IZBORNA LITERATURA

A. Buchanan, *Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law*, Oxford, Oxford University Press, 2004.

D. Boucher, Political Theories of International Relations from Thucydides to the Present, Oxford, Oxford University Press, 1998.

J. Cohen, For a Democratic Society, u Freeman, S. (ur.), The Cambridge Companion to Rawls, Cambridge, Cambridge University Press, 2003., str. 86-138.

D. Miller, Justice for Earthlings, Cambridge, Cambridge University Press, 2014.

R. Martin, D.A. Reidy (ur.), Rawls's Law of People, Oxford, Blackwell, 2007.

P. Pettit, The Common Mind. An Essay on Psychology, Society, and Politics, Oxford, Oxford University Press, 1993., str. 165-175.

T. Pogge, World Poverty and Human Rights, 2002.

T. Pogge, Real World Justice, 2005.

M. Ridge, Hobbesian Public Reason, „Ethics”, 3, 108, str. 538-568

M. Walzer, Just and Unjust Wars, New York, Basic Books, 2000

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmenim i pisanim priopćenjima na nastavi; Merlin; mail; oglasnom pločom; web stranicama.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Merlin, mail i konzultacije.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Završni pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Nakon svakoga ispitnoga roka organizirat će se upisivanje ocjena, na kojemu studenti i studentice nisu obvezni dolaziti, ali mogu doći radi obrazloženja ocjena. Obrazloženje ocjena se neće izvršavati na druge načine i u drugim terminima.

Ocjenjivanje se vrši sukladno s Pravilnikom o ocjenjivanju donesenim akademske godine 2008/2009.

Studenti pišu jedan kolokvij na kojem moraju riješiti 40% na preddiplomskom studiju da bi izašli na ispit. Kolokvij sadrži 60 bodova. **Dozvoljen je samo jedan ispravak kolokvija i to samo u slučaju negativne ocjene.**

Aktivnost na nastavi uključuje prisustvo na nastavi i sudjelovanje u raspravi uz pitanja pojašnjavanja (maksimalno 4 boda), sudjelovanje u raspravi uz originalni kreativni doprinos (maksimalno 5-8 bodova) i sudjelovanje u raspravi uz originalni posebno kreativni doprinos (9-10).

ISPITNI ROKOVI

Zimski	7./28.2./ 11h
Ljetni	27.6./11.7./ 11h
Jesenski	29.8./12.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
1./2.	Multikulturalizam i jednaki tretman
3./4.	Strategija privatizacije
5./6.	Dinamika identiteta: asimilacija, akulturacija i različitost

7./8.	Teorije grupnih prava
9./10.	Liberalne države i neliberalne religije
11./12	Javni interes u umjetnosti i obrazovanju
13.	Kolokvij
14.	Multikulturalizam i sposobnosti (Martha Nussbaum)
15.	Multikulturalizam i sposobnosti (Martha Nussbaum)

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Interpretirati te kategorizirati i razlikovati temeljne pojmove i teorijske dvojbe u filozofskoj raspravi o etici	Multikulturalizam Egalitarni liberalizam Rodna ravnopravnost	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Kreativno upotrebljavati stečene spoznaje, samostalnom interpretacijom novih srodnih tematika	- Isto kao i gore navedeno + nove teme na koje studenti naiđu tijekom samostalnog proučavanja etičkih pitanja	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Povezati rasprave uže vezane za filozofskoetičke teme i spoznaje iz drugih područja	Isto kao i gore navedeno	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit
Demonstrirati svoje već navedene vještine u sklopu rasprava o aktualnim pitanjima u suvremenom svijetu	Isto kao i gore navedeno	- predavanja - diskusije	- kolokvij - sudjelovanje u raspravi - završni pismeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Filozofija književnosti
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički
Semestar	II., IV.
Akadska godina	2024/2025.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu (napomena: zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima)
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović
Kabinet	F-425
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka
Telefon	051/265-639
e-mail	ividmar@ffri.uniri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>1. Analitička filozofija književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj filozofske discipline analitička filozofija književnosti i odnos prema književnoj teoriji - koje je mjesto književnosti unutar estetike i teorije umjetnosti, presjek zajedničkih tema: vrijednost umjetnosti, doživljaj umjetničkoga djela, teorije umjetnosti, razumijevanje umjetnosti općenito i književnoga djela posebno - filozofi o umjetnosti i književnosti: povijesni pregled filozofskih razmišljanja o estetici i mjestu i važnosti književnosti za ljudski život (Platon, Aristotel, Kant, Hume i dr.) - komparativna estetika: književnost u odnosu na glazbu i dramsku umjetnost, književnost i film <p>2. Definiranje književnosti i književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - što je književnost, postoji li skup nužnih i dovoljnih uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi neko djelo bilo književno djelo, pristupi definiranju književnosti, raznolikost književnih vrsta unutar teorija književnosti - formalistička definicija, strukturalistički pristup, jezične definicije književnosti, institucijska definicija, teorija socijalne prakse, teorija obiteljske sličnosti - usmena vs. pismena vs. digitalna književnost <p>3. Ontološki status književnih djela</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontološki status književnoga djela, književno djelo kao materijalni predmet, književno djelo kao mentalni entitet, uvjeti nastanka, postojanja i nestanka književnoga djela - ontološki status likova u književnom djelu, postoje li fikcijski likovi i kako ih trebamo definirati, referencija i značenje i fikcijski likovi - teorija artefakta, Meinong – teorije - svijet književnoga djela kao mogući svijet <p>4. Epistemologija i etika književnosti</p> <p>problem istine u književnome djelu, kako definirati istinu u književnome djelu, što određuje istinu u književnome djelu, možemo li ju spoznati, je li autor dužan govoriti istinu, zna li autor istinu i u</p>	

kojoj mjeri

- književnost/ fikcija nasuprot zbilji, paradoks fikcije, književnost kao mimesis, književnost kao imaginativno stvaranje, književnost kao reprezentacija
- kognitivna vrijednost književnoga djela, književno djelo kao izvor spoznaje
- ima li književnost etičku komponentu i koliko je ona važna, prenosi li književnost etičku poruku, doprinosi li književnost moralnoj spoznaji, može li nas književnost moralno kontaminirati, važnost književnosti za oblikovanje moralne svijesti pojedinca
- etička komponenta i vrijednost književnog djela
- društvena uloga književnosti

5. Psihologija i književnost

- reaktivni stavovi prema književnom djelu, 'odgovaranje' na književno djelo i probleme koje ono otvara
- problem emocija: važnost emocija za stvaranje umjetničkoga djela, emocije u umjetnosti, emocije kod čitatelja, racionalnost emocionalnih i reaktivnih stavova kod čitatelja, kvazi-emocije, psihička povezanost s likovima u književnom djelu vs. fizička udaljenost i nemogućnost interakcije s likovima

6. Problem značenja u književnome djelu i pitanje interpretacije

- koje je značenja književnog djela, kako ono nastaje, kako ga se određuje, što sačinjava značenje, ima li uopće smisla govoriti o značenju u književnom djelu i značenju književnoga djela
- preneseno značenje, implicitno značenje
- metafora i ironija
- teorije interpretacije, može li se interpretirati književno djelo, koliko je interpretacija 'točna', problem višestrukih interpretacija, stvara li interpretacija novo djelo
- ima li smisla pitati 'što je autor htio reći'
- problem namjere autora: u kojoj je mjeri znanje o namjeri autora važno za interpretaciju književnoga djela
- interpretacija djela i uvjeti nastanka djela: važnost konteksta nastanka djela za razumijevanje djela i njegovu evaluaciju
- književni kritičar
- tko je književni kritičar i što on radi, problem ekspertizma u estetici i književnosti: subjektivni doživljaj vs. mišljenje eksperata, objektivni sud vs. subjektivni sud

7. Autor književnoga djela

- tko je autor/pripovjedač, naracija u prvom licu vs. naracija u trećem licu, sveznajući autor, smrt autora, nepouzdan autor
- pitanje inspiracije, problem imaginacije, kreativni čin stvaranja
- književno stvaranje kao jezični čin, književno stvaranje kao psihološki čin
- Romantičarska koncepcija književnoga stvaranja (Wordsworth), modernističko shvaćanje književnoga stvaranja (T.S.Eliot)

8. Književnost i filozofija

- sličnosti i razlike filozofskoga i književnoga jezika
- problem istine u književnosti u odnosu na filozofiju
- pitanje ciljeva i vrijednosti književne prakse i filozofije
- Platonova teza o 'ancient quarrell' pjesnika i filozofa i suvremene interpretacije

9. Književnost i ostale umjetnosti

- književnost i dramska umjetnost: što rade glumci?
- književnost i film
- književnost i glazba

10. Poezija

- definiranje poezije

- poezija i emocije
- poezija i iskustvo

11. Književnost, žanrovi, stilovi

- što je žanr i kako ga određujemo, stilska određenja žanra, povijesno određenje žanra, žanr i kreativnost, žanr i vrijednost
- gotički roman i romantizam: socijalne okolnosti i vrednovanje djela
- žanrovska fikcija i vrijednost (detektivski roman, znanstvena fantastika), književni kanoni
- poezija

12. Književnost i obrazovanje

- uloga književnosti u moralnom razvoju i socijalizaciji
- pitanje nastavnog sadržaja književnosti
- zabranjene knjige i kultura otkazivanja

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Očekuje se da studenti mogu:

1. opisati i sažeto prenijeti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'
2. objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti
3. stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Esej	0,5	10
Kontinuirana provjera znanja	1,5	50
ZAVRŠNI ISPIT		40
UKUPNO		100

Jedan kolokvij piše se u sklopu redovne nastave. Kolokvij se sastoji od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova. Polaganje ovog kolokvija uvjet je za izlazak na ispit. Studenti koji propuste polaganje ovog kolokvija ili ne ostvare dovoljan broj bodova moći će pristupiti jednom terminu ispravka prije kraja semestra.

Prije izlaska na završni ispit studenti su dužni predati esej od maksimalno 3000 riječi, na odabranu temu.

Završni ispit piše se u terminima redovnih ispitnih rokova a sastoji se od zadataka objektivnog tipa i esejskih pitanja. Moguće je ostvariti maksimalno 50 bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova

2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova
IV. LITERATURA	
OBVEZNA LITERATURA	
<p>Appleman D. (2022), <i>Literature and the New Culture Wars</i>, Norton Professional Books Carroll N. i J. Gibson (2016), <i>The Routledge Companion to Philosophy of Literature</i> OUP (izbor) Lamarque P. (2009), <i>The Philosophy of Literature</i>, Oxford, Blackwell Vidmar Jovanović I. (2021), <i>Umjetnost genija: Kant i suvremena filozofija pjesništva</i>, Filozofski fakultet Rijeka</p>	
IZBORNA LITERATURA	
<p>Abrams M.H. (1971), <i>Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature</i>, New York: W.W: Norton & Company Attridge D. (2015), <i>The Work of Literature</i>, OUP Boyd B. (2012), <i>Why Lyrics Last: Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets</i>, Harvard UP Currie G. (2011) <i>The Nature of Fiction</i>, CUP Currie G. (2010), <i>Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories</i>, OUP Davis D. (2007), <i>Aesthetics and Literature</i>, London: Continuum Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), <i>A Companion to the Philosophy of Literature</i>, Wiley-Blackwell, 2010 Hagberg G.L. ur. (2016), <i>Fictional Characters, Real Problems</i>, OUP Hogan C.P. (2003), <i>The Mind and its Stories</i>, Cambridge UP Hogan C.P. (2016), <i>Beauty and Sublimity: A Cognitive Aesthetics of Literature and the Arts</i>, Cambridge UP Goldman A. (2013), <i>Philosophy and the Novel</i>, OUP Gibson J. (2015), <i>The Philosophy of Poetry</i>, OUP Lamarque, Peter (2009), „Poetry and Abstract Thought“, <i>Midwest Studies in Philosophy</i>, XXXIII, pp. 37-52. Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), <i>Truth, Fiction and Literature</i>, OUP Kivy P. (2011), <i>Once-Told Tales: An Essay in Literary Aesthetics</i>, OUP Murdoch I. (1999), <i>Existentialists and Mystics: Writings on Philosophy and Literature</i>. New York: Allen Lane The Penguin Press New Ch. (1999), <i>Philosophy of Literature</i>, Routledge Poe E.A. The Poetic Principle (online) Olsen S.H. (1987), <i>The End of Literary Theory</i>, OUP Felski R. (2008), <i>Uses of Literature</i>, Wiley Robinson Jenefer (2005), <i>Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art</i>, OUP Rowe, M. W. (1996), „Poetry and Abstraction“, <i>British Journal of Aesthetics</i>, 36, pp. 1-15. Seller A. i Gaydon P. (2016) „Literary Studies and the Philosophy of Literature“, Palgrave Shelley, Defence of Poetry (online) Spolsky E. (2015), <i>The Contracts of Fiction, Cognition, Culture, Community</i>, Oxford UP Vidmar I. (2013), „Filozofija i književnost o svijetu i čovjeku: isto a različito“, <i>Prolegomena</i>, 12, 2, pp. 285 – 313 Vidmar I. (2017), „Fictional Characters“, u B. Berčić <i>Perspectives on the Self</i>, Rijeka Vidmar I. (2017), „Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva“, u <i>Teorija Umjetnost kao Teorija Vrednosti</i>, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art Walsh D. (1969), <i>Literature and Knowledge</i>, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press Vidmar Jovanović I. (2019), <i>Narrative Art, Knowledge and Ethics</i>, Filozofski fakultet Rijeka Piercey R. (2021), <i>Reading as a philosophical practice</i>, Anthem press</p>	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHADANJE NASTAVE	
<p>Pohadanje nastave je obavezno, u slučaju izostanaka koji prelaze 70% kao uvjet za izlazak na ispit biti će pisani seminar od minimum 2000 riječi, uz konzultaciju barem triju izvora sekundarne</p>	

literature. Studenti koji iz objektivnih razloga ne mogu prisustvovati nastavi (obiteljske okolnosti, zdravstveni razlozi, radni odnos) mogu se javiti nositeljici zbog dogovora oko pohađanja nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

E-pošta; Merlin

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

E-pošta; konzultacije

Nastavnica ne odgovara na pitanja o terminu i mjestu ispita: molimo pogledajte oglasnu ploču.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni, po potrebi usmeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6./20.2./ 10h
Ljetni	26.6./10.7./ 10
Jesenski izvanredni	28.8./11.9./ 10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1	Uvod u kolegij: filozofija književnosti u odnosu na teoriju književnosti
2	Analitička filozofija književnosti
3	Pristupi definiranju književnosti
4	Ontološki aspekt književnosti
5	Autori
6	Poezija
7	Fikcija
8	Kolokvij
9	Kritički pristupi djelu
10	Književnost i iskustvo čitatelja
11	Značenje i interpretacija književnog djela
12	Književnost i emocije
13	Etička i kognitivna dimenzija književnosti
14	Problem nemoralne književnosti i zabranjivanje knjiga
15	Zaključna razmatranja
Napomena:	Zbog konferencijskih obveza predviđa se da će se neka predavanja organizirati vikendom i/ili u nekim drugim terminima

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA	METODE
---------------	---------	---------------	--------

		NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	VREDNOVANJA
1. Opisati i sažeto preneti temeljne sadržaje kolegija 'Filozofija književnosti'	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
2. Objasniti, interpretirati i kritički raspravljati o problemima filozofije književnosti	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi
3. Stečeno znanje primijeniti pri analizi i interpretaciji tekstova iz područja filozofije književnosti, književne teorije i književnost općenito	Gradivo kolegija, tekstovi	Predavanja, rad na tekstu, diskusija, frontalni rad, individualni rad, debate, panel rasprave, konceptualne mape	Pismeni ispit Sudjelovanje i doprinos studenata na nastavi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Logički pozitivizam		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	II, IV.		
Akadska godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom i utorkom nakon nastave. točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka.		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>1) Eliminacija metafizike; pozitivistička kritika metafizike kao besmislice.</p> <p>2) Princip verifikacije; motivi za prihvaćanje principa i različite formulacije koje su se raspravljale.</p> <p>3) Zasnivanje logike i matematike; takozvana jezička teorija <i>a prioria</i>, tautološki karakter logike i matematike, logicistički program u matematici.</p> <p>4) Zasnivanje empirijskog znanja; rasprava oko protokolrečenica, fundacionalizam i koherentizam, konstitucijski sistemi, jedinstvo znanosti.</p> <p>5) Odnos uma i tijela; logički biheviorizam, nepogrešivost introspekcije, realizam u pogledu mentalnih stanja.</p> <p>6) Istina; redundancijsko, korespondencijsko i koherentističko shvaćanje.</p> <p>7) Etika; emotivističko shvaćanje etike, naturalizam u etici.</p> <p>8) Analitičko – sintetičko; važnost i formulacija teze, kritika na koju je podjela naišla.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da studenti mogu samostalno izložiti centralne teze logičkog pozitivizma i prepoznati ih u suvremenim filozofskim raspravama.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	30		
Kontinuirana provjera znanja 1			
Kontinuirana provjera znanja 2			
ZAVRŠNI ISPIT	70	od najmanje 30% do najviše 50%	
UKUPNO	100	100	
Studenti su dužni redovito pohađati nastavu, izložiti seminarski rad te položiti završni ispit.			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		

3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

B. Berčić: *Logički pozitivizam*, skripta dostupna u Biblioteci i Skriptarnici Fakultata te u elektronskom obliku. SADRŽAJ:
 Alfred Jules Ayer: "The Elimination of Metaphysics", poglavlje I iz *Language, Truth and Logic*, 1936.
 Moritz Schlick: "Positivism and Realism" (Positivismus und Realismus), *Erkenntnis*, Vol.III, 1932/33.
 Karl Gustav Hempel: "Problems and Changes in the Empiricists Criterion of Meaning", *Revue International de Philosophie*, Vol. IV, 1950.
 Hans Hahn: "Logic, Mathematics and Knowledge of Nature" (Logik, Mathematik und Naturerkennen), 1933.
 Karl Gustav Hempel: "On the Nature of Mathematical Truth", *American Mathematical Monthly* 52, 1945, u Feigl & Sellars 1949;
 Otto Neurath: "Protokol Sentences" (Protokollsätze), *Erkenntnis*, Vol. 3, 1932/3.
 Karl Gustav Hempel: "The Logical Analysis of Psychology", *Revue de Synthese*, 1935.
 Moritz Schlick: "Facts and Propositions", *Analysis*, Vol. 2, 1935.
 Karl Gustav Hempel: "Some Remarks on "Facts and propositions"", *Analysis*, Vol. 2, 1935.
 Moritz Schlick: "What Is the Aim of Ethics?", poglavlje I iz *Problems of Ethics*, 1939.
 Alfred Jules Ayer: "Critique of Ethics and Theology", poglavlje VI iz *Language, Truth and Logic*, 1936.
 Moritz Schlick: "Is There a Factual a Priori?", *Wissenschaftlicher Jahresbericht der Philosophischen Gesellschaft an der Universitaet zu Wien fuer das Vereinsjahr 1930/31*.
 Rudolf Carnap: "Formal and Factual Sciences" *Erkenntnis* 5, 1934.

IZBORNA LITERATURA

Ayer A.J (ur): *Logical Positivism*, New York: The Free Press, 1959.
 Ayer A.J: *Language, Truth and Logic*, Harmondsworth, Middlesex, England: Peguin Books Ltd. 1987. (1936)
 Boran Berčić: *Filozofija Bečkog kruga*, KruZak, Zagreb, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni prisustvovati na 75% nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Na nastavi, preko Merlina.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na konzultacijama, preko maila.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ili usmeni, ovisno o broju prijavljenih studenata.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	23.6. i 7.7.
Jesenski	1.9. i 15.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
-------	------------

1.	<u>Uvodno predavanje</u>
2.	<u>Eliminacija metafizike</u> ; pozitivistička kritika metafizike kao besmislice.
3.	<u>Princip verifikacije</u> ; motivi za prihvaćanje principa i različite formulacije koje su se raspravljale.
4.	<u>Zasnivanje logike i matematike</u> ; takozvana jezička teorija <i>a prioria</i> , tautološki karakter logike i matematike, logicistički program u matematici.
5.	<u>Zasnivanje empirijskog znanja</u> ; rasprava oko protokolrečenica, fundacionalizam i koherentizam, konstitucijski sistemi, jedinstvo znanosti.
6.	<u>Odnos uma i tijela</u> ; logički biheviorizam, nepogrešivost introspekcije, realizam u pogledu mentalnih stanja.
7.	<u>Istina</u> ; redundancijsko, korespondencijsko i koherentističko shvaćanje.
8.	<u>Etika</u> ; emotivističko shvaćanje etike, naturalizam u etici.
9.	<u>Analitičko – sintetičko</u> ; važnost i formulacija teze, kritika na koju je podjela naišla.
10.	<u>Ponavljanje i predrok</u>

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će biti u stanju izložiti pozitivističku kritiku metafizike.	Pozitivistička kritika metafizike kao semantičke besmislice.	Predavanja, izlaganja studenata, rad na tekstu, rasprava na nastavi.	Kolokviji, ocjena izlaganja, pismeni ili usmeni ispit.
Student će biti u stanju izložiti princip verifikacije i objasniti motive za njegovo uvođenje.	Analitičnost i empirijska provjerljivost.		
Student će biti u stanju izložiti jezičku teoriju <i>a prioria</i> te tautološki karakter logike i matematike.	Jezička teorija <i>a prioria</i> .		
Student će biti u stanju prepoznati i primijeniti distinkciju analitičko – sintetičko.	Priroda sudova.		
Student će biti u stanju prepoznati osnovnu tezu logičkog biheviorizma.	Priroda mentalnih stanja i odnos prema ponašanju.		
Student će biti u stanju izložiti redundancijsku teoriju istine.	Priroda istine.		

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Nietzsche		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	2., 4.		
Akadska godina	2024./2025.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	10+20+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Moguće je na engleskom		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Nikola Petković		
	Kabinet	F-809	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	dostupno na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051 265 693	
	e-mail	nikola.petkovic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Je li Friedrich Nietzsche filolog; je li pjesnik; je li filozof... je li njegovo ludilo došlo k njemu, ili se on u ludilo sklonio? Možemo li uopće 'žanrovski' strogo dijeliti ove tri discipline, odnosno tri oblika pisanja: filologiju, filozofiju, pjesništvo/pjesnikovanje? Koja, ako ikoja, pretjodi kojoj? Ima li tu mjesta za glazbu? Je li Nietzsche kompozitor pjesničkih simfonija koje sa dadu čitati poput partiture: dijakrono, sinkrono, paralelno...u svim smjerovima? Koliko Nietzsche 'duguje' Wagneru? Koliko Schopenhaueru? Koliko Nietzscheu duguju njegovi 'baštinici', od Foucaulta do Derride? Je li Nietzsche vratar Moderne ili je ključar Postmoderne...</p> <p>Na ova i druga pitanja pokušat ćemo pronaći, ako ne odgovore, a ono prijedloge odgovora, čitajući izbor iz Nietzscheova djela. U kolegiju ćemo se isključivo oslanjati na autorska djela dok će nam sekundarna literatura biti gotovo irelevantna, jer će metoda rada u seminaru biti pomno čitanje odnosno interpretacija teksta Friedricha Nietzschea kao jedinog prostora egzaktnosti i jedinog izravnog izvorišta njegovih ideja, zamišljaja, koncepata, apela, naputaka za nešto ljudsko i odviše ljudsko.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita, studenti bi trebali biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretirati pojmove i koncepte koje u filozofiju ali i u intelektualnu povijest uvodi Friedrich Nietzsche • Razlikovati koncepte genealogije, malih povijesti (Analisti), kontramemorije, kontrahistorije (Foucault), mikrohistorije (C. Ginzburg), metahistorije (H. Whyte). • Jasno razlučiti autorstvo tih pojmova i koncepata • Povezati ih sa širim društvenim, ekonomskim i političkim kontekstom Nietzscheova vremena • Su-vremeniti se s Nietzscheom u mjeri u kojoj nam to on dopušta a to ćemo saznati nakon što ćemo... • ...analizirati svako pojedino djelo metodom pomnog čitanja • S Nietzscheovim tekstovima pred nama promišljati koncept filozofije kao oblika pisanja kao i rahlosti i trusnosti strogih disciplinarnih ograničenja 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x	x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	

Kontinuirana provjera znanja 1	1	20
Kontinuirana provjera znanja 2	0.5	40
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	40
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Nietzsche, Friedrich. *O budućnosti naših obrazovnih ustanova*
 _____.
Radosna znanost
Rođenje tragedije
Ljudsko i odviše ljudsko
S onu stranu dobra i zla
Genealogija morala
Ecce Homo
Sumrak idola

IZBORNA LITERATURA

Despot, Branko. *S Nietzscheom u nihilizmu*
 Nietzsche, Friedrich. *Tako je govorio Zarathustra*
 _____.
Volja za moć
 MacIntyer, Ben. *Forgotten Fatherland: In search of Elisabeth Nietzsche*

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Kontinuirano će se provjeravati prisutnost studenata na predavanjima i seminarima.
 Studenti/ce s više od tri neopravdana izostanka neće imati pravo na potpis.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije
 Oglasna ploča Odsjeka
 Web stranice fakulteta i odsjeka

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Uredskim telefonom i službenom elektroničkom poštom, kao, naravno i usmeno.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Način bodovanja svake pojedinačne aktivnosti koja se ocjenjuje:

Opis pojedinačne aktivnosti: izlaganje: Kao što je navedeno u krajnje desnoj kolumni, drugome njezinu retku, maksimalni broj bodova kojega student/ica može zaraditi u izlaganju je 20. Slijedi opis daljnje bodovne razdiobe unutar rečene aktivnosti: ukoliko je izlaganje istovremeno i napisano u obliku sažetka seminarskog rada koji se na dan izlaganja predaje te ukoliko student/ica sadržaj izloži koherentno, konzistentno, artikulirano i temeljeno na tekstu kojega obrađuje kao prostoru egzaktnosti njegovih/njezinih hipoteza, dobit će maksimalan broj bodova: 20. Broj bodova će se smanjivati proporcionalno sa smanjenjem gore opisane uobličivosti aktivnosti (izlaganja) u konzistentnu cjelinu.

Opis pojedinačne aktivnosti: seminarski rad. Seminarski rad, kao što je navedeno u krajnje desnoj kolumni, trećemu njezinu retku, maksimalno može donijeti 40 bodova. Relativno visok broj bodova ukazuje na prioritet kojega instruktor pridaje interpretativnosti, umijeću kreativnog čitanja zadanih (i fakultativno odabranih) radova i djela nad pukom reprodukcijom istih. Ključni kriterij za doseganje uvijek željenog i unaprijed pretpostavljenog maksimuma je originalnost interpretacije koja se nužno mora temeljiti na tekstu kojega rad, bilo monografski, bilo komparativistički, bilo disciplinarno, bilo interdisciplinarno obrađuje. Tekst je, naglasimo to, ovdje jedini prostor egzaktnosti i od studenata i studentica očekuje se da u njihovim interpretativnim i analitičkim pristupima ne odstupaju od temeljnih tekstova kao ishodišta interpretacija. Što se potonje više budu temeljile na slobodnim improvizacijama, proizvoljnim asocijativnim nizovima, intuitivnim uvidima u građu... broj bodova će se srazmjerno smanjivati dok ne dosegne imanentni minimum o čijoj razini prosudbu, kao kreativni čitatelj, donosi ocjenjivač istoga.

Opis pojedinačne aktivnosti: pismeni ispit, kolokvij: Kao što je navedeno u krajnje desnoj kolumni, četvrtom njezinu retku, maksimalni broj bodova kojega student/ica može zaraditi na pismenom ispitu odnosno kolokviju je 40. Bodovno izjednačenje s prethodnom rubrikom (seminarski rad) plod je nastojanja da se izbalansira odnos stvaralačke interpretacije odabranoga teksta s njezinim reproduktivnim parnjakom. Naime, da bi uspješno došli do maksimuma bodova, studenti trebaju pročitati kompletnu zadanu obaveznu literaturu sukusa koje su fikcionalno-historistički tekstualni dokumenti regije o kojoj je u kolegiju riječ. Provjera znanja sadrži cjelokupnost literature, no od studenata i studentica ne zahtjeva pukom reproduktivno znanje. Pitanja su strukturirana konceptualno i bave se odabranom problematikom zadanih djela. Primjerice muzeja rata za došašće mira u romanu *Obustaviti postupak* Claudia Magrisa... ili pak Magrisovim tretmanom Srednje Europe u odnosu na onaj Jaroslava Haška... Kolokvij sadrži osam (8) pitanja od kojih svako maksimalno može donijeti po pet (5) bodova što u sveukupnosti čini upravo četrdeset (40) bodova kako je to gore i navedeno. Svako je pitanje poziv na mini-esej od kojega se očekuje da ne prijeđe pola rukom pisane stranice jednostrukoga poreda te da unutar zadanog prostora zahvati SVE segmente pitanja. Bodovat će se jasna argumentiranost teze utemeljene na tekstu na kojega pitanje upućuje, jasna i artikulirana ilustracija iste, uvjerljiva argumentacija i na tekstu temeljen zaključak. Stupnjevito odustajanje od zadanih segmentarnih očekivanja smanjivat će i numerički dio u bodovanju svakoga pitanja posebno što će rezultirati i sveukupnom smanjenju bodova pri konačnom zbrajanju kojega obavlja sam instruktor.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

Također je nedopušteno autocitiranje, odnosno korištenje prethodno napisanih studentskih radova u drugim kolegijima na bilo kojem studijskom programu i bilo kojoj sastavnici UNIRI.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	4./18.2./ 9h
Ljetni	17.6./1.7./ 9h
Jesenski	26.8./9.9./ 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

TJEDAN	NAZIV TEME
1.	Kako se filozofira čekićem?: Uvodno predavanje
2.	O budućnosti naših obrazovnih ustanova
3.	Radosna znanost
4.	Radosna znanost
5.	<i>Rođenje tragedije</i>

6.	<i>Rođenje tragedije</i>
7.	<i>Ljudsko i odviše ljudsko</i>
8.	S onu stranu dobra i zla
9.	S onu stranu dobra i zla
10.	<i>Genealogija morala</i>
11.	<i>Genealogija morala</i>
12.	Antikrist
13.	Ecce Homo
14.	<i>Sumrak idola</i>
15.	Sumrak idola 2, ili je li se filozofiralo čekićem? Zaključno predavanje Studenti predaju seminarski rad

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Analiza i kontekstualizacija Nietzscheovih tekstova	Predavanje O budućnosti naših obrazovnih ustanova i Vesela znanost	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij
Analiza i kontekstualizacija Nietzscheovih tekstova 2	Predavanje Rođenje tragedije i Ljudsko i odviše ljudsko	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij
3. Opisati nove teorijsko-interpretacijske spoznaje o filozofiji kao obliku	S onu stranu dobra i zla i Genealogija morala	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij
4. Stjecanje novih teorijsko-interpretacijskih spoznaja o konceptu ono-stranosti i su-vremenjenja	S onu stranu dobra i zla i Genealogija morala	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij
5. Pomno čitati tekst	Antikrist Ecce Homo	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij
Kako se su-vremeniti u takozvanom vremenu-nakon-vremena?	Sumrak idola	Predavanje Diskusija	Esej Pismeni ispit, kolokvij

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Teorije distributivne pravednosti		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvpredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	II., IV..		
Akademski godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sci. Neven Petrović		
	Kabinet	F-425	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)			
	Telefon	051 265 647	
	e-mail	npetrovic@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Kolegij započinje izlaganjem o kratkoj povijesti problema pravedne distribucije dobara, te spominjanjem nekih klasičnih pokušaja njegovog rješenja, kao i njihovih poteškoća. Nakon toga usredotočuje se na marksistički stav o toj materiji ne bi li se uklonila rasprostranjena predrasuda da se ta teorija zalagala za društvenu pravdu. Tek se potom prelazi na različite suvremene stavove o pravednoj distribuciji. Od njih prvi na red dolazi utilitarizam, pa odmah srodan pristup ekonomista koji ukazuju na posljedice raznih pokušaja da se provede redistribucija dobara. Centralni dio kolegija posvećen je najznačajnijoj suvremenoj teoriji o tom problemu, tj. egalitarističkom liberalizmu Johna Rawlsa i nekim kritikama njegovog pristupa. Nešto manje prostora posvećuje se glavnom konkurentskom gledištu, libertarijanizmu Roberta Nozicka i nekim kritikama te teorije. Na koncu se spominje i pluralistička teorija distribucije Michaela Walzera.</p>			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti ključne preokupacije suvremene političke filozofije; - definirati problem distributivne pravednosti; - razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tom problemu; - identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta; - kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta; - samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo; - argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito. 			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	0	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	25	

ZAVRŠNI ISPIT	1	50
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- 1) Plant, R. *Suvremena politička misao*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 1-25, 192-204 i 214-20 (45)
- 2) Marx, K./Engels, F. *Manifest komunističke partije*, Naprijed, Zagreb, 1973, str. 23-58 (36)
- 3) Friedman, M. *Kapitalizam i sloboda*, Globus – Školska knjiga, Zagreb, 1992, str. 167-95 (29)
- 4) Rawls, J. *Teorija pravde*, CID, Podgorica, 1998, str. 21-37, 70-4, 90-3, 99-105, 126-8, 134-41, 146-9, 169-71, 209-14 i 253-60 (67)
- 5) Dworkin, R. «Liberalizam», *Dometi*, 11, 1988, str. 669-85 (17)
- 6) Sesardić, N. "Biološka nejednakost naspram socijalnoj nejednakosti", u Sesardić, N. *Iz analitičke perspektive*, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1991, str. 147-66 (20)
- 7) Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003, str. 201-42 (42)
- 8) Walzer, M. *Područja pravde*, Filip Višnjić, Beograd, 2000, str. 25-59 (35)
- 9) Petrović, N. „Distributivna pravednost, komparativna pravednost i statistika“, u Boršić, L./ Jolić, T./ Šegedin, P. (ur.) *Filozofija politike: nasljeđe i perspektive*, Institut za filozofiju, Zagreb, 2016, str. 109-128 (20)

Ukupno 311 str.

IZBORNA LITERATURA

a) za uvodi dio:

- Fleischaker, S. *A Short History of Distributive Justice*, Harvard University Press, 2004.
- Pettit, P. "Analytical Philosophy", u Goodin, R.E. & Pettit, P. (ured.) *Companion to Contemporary Political Philosophy*, Blackwell, 1993, str. 7-22 (16)
- Swift, A. *Politička filozofija: vodič za studente i političare*, Clío, Beograd, 2008, str. 19-156 (138)
- Duncan, C. "Desert and Market Outcomes", u Duncan, C./ Machan, T.R. *Libertarianism For and Against*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2005, str. 104-113.

b) za Marxa:

- Cohen, G.A. *If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, poglavlje 6, str. 101-15 (15)
- Lukes, S. "Can a Marxist Believe in Human Rights?", u Lukes, S. *Moral Conflict and Politics*, Clarendon Press, Oxford, 1991, str. 173-88 (16)
- Tucker, R.C. «Marx and Distributive Justice», u Tucker, R.C. *The Marxian Revolutionary Idea*, W.W. Norton, New York, 1969, str. 33-53 (21)
- Wood, A. «Marx Against Morality», u Singer, P. (ur.) *A Companion to Ethics*, Blackwell, Oxford, 1991, str. 511-24 (14)

Rawls, J. *Lectures on the History of Political Philosophy*, Belknap Press, Cambridge MA, 2007, str. 319-372 (54)

Waldron, J. «When Justice Replaces Affection: The Need for Rights», u Waldron, J. *Liberal Rights*, Cambridge University Press, 1993, str. 370-391 (22)

c) za konzekvencijalizam:

Buchanan, A. *Ethics, Efficiency, and the Market*, Clarendon Press, Oxford, 1985, str. 55-62, 67-69 i 78-79 (13)

Frankfurt, H.G. "Equality as a Moral Ideal", u Frankfurt, H. *The Importance of What We Care About*, Cambridge University Press, 1988, str. 137-46 (10)

Schmidtz, D. & Goodin, R.E. *Social Welfare and Individual Responsibility*, Cambridge University Press, 1998, str. 3-96 (94)

Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 208-13 (5)

Rothbard, M. «Utilitarian Free-Market Economics» u Rothbard, M. *The Ethics of Liberty*, New York University Press, New York, 2002, str. 201-14 (14)

d) za Rawlsa i egalitaristički liberalizam:

Kukathas, C. & Pettit, P. *Rawls*, Polity Press, Cambridge, 1990, (poglavlja 2-3), str. 17-59 (43)

Freeman, S. «Introduction: John Rawls - an Overview», u Freeman, S. (ur.) *The Cambridge Companion to Rawls*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003, str. 1-61 (61)

Rawls, J. «Distributive Justice», u Rawls, J. *Collected Papers*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999, str. 130-53 (24)

Dworkin, R. "Why Liberals Should Care About Equality?" u Dworkin, R. *A Matter of Principle*, Harvard University Press, 1985, str. 205-13 (9)

Dworkin, R. *Sovereign Virtue*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000, str. 307-50 (44)

Kekes, J. "A Question for Egalitarians", *Ethics*, Vol. 107, No. 4, 1997, str. 658-69 (12)

Kekes, J. *Against Liberalism*, Cornell University Press, Ithaca, 1997, str. 88-158 (71)

Harris, J. "The Survival Lottery", u Singer, P. (ur.) *Applied Ethics*, Oxford University Press, Oxford, 1986, str. 87-95 (9) ili u Glover, J. (ur.) *Utilitarianism and Its Critics*, Macmillan, New York, 1990, str. 123-130 (8)

Hurely, S.L. *Justice, Luck, and Knowledge*, Harvard University Press, Cambridge MA, 2003, str. 206-231 (25)

Plant, R. «Liberalizam: prava i pravednost», u Plant, R. *Suvremena politička misao*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2002, str. 93-173 (81)

Van der Veen, R. "Equality of Talent Resources: Procedures or Outcomes?", *Ethics*, Vol. 113, No. 1, 2002, str. 55-81 (26)

e) za Nozicka i libertarijanizam:

Wolff, J. *Robert Nozick*, Stanford University Press, 1991, (poglavlje 4), str. 73-117 (45)

Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995, str. 19-115 (96)

Okin, S.M. *Justice, Gender, and Family*, Basic Books, New York, 1989, str. 74-88 (15)

Steiner, H. "Slavery, Socialism, and Private Property", u Chapman, J.W./Pennock, J.R. (ur.) *Property*, New York University Press, 1980, str. 244-65 (22)

Fried, B.H. "Left Libertarianism: A Review Essay", *Philosophy and Public Affairs*, Vol. 32, No. 1, 2004, str. 66-92 (27)

f) za Walzera i pluralizam:

Walzer, M. *Thinking Politically*, Yale University Press, 2007, str. 53-80 (28)

Sandel, M.J. "What Money Can't Buy", u Peterson, G.B. (ur.) *The Tanner Lectures on Human Values*, The University of Utah Press, Salt Lake City, Vol. 21, 2001, str. 89-122 (34)

Rustin, M. "Equality in Post-Modern Times", u Miller, D./Walzer, M. (ured.) *Pluralism, Justice, and Equality*, Oxford University Press, 1995, str. 17-44 (28)

Miller, D. (1999) *Principles of Social Justice*, Harvard University Press, Cambridge, MA, str. 21-41 (21)

Miller, D. (2002) "Two Ways to Think about Justice", *Politics, Philosophy, and Economics*, Vol. 1, No. 1, str. 5-28

Young, I.M. *Pravednost i politika razlike*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2005, str. 9-118 (110)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti trebaju redovito pohađati nastavu. U slučaju većeg broja izostanaka piše se 'kazneni' seminarski rad.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Web stranice fakulteta Elektroničkom poštom Platformom Merlin Usmeno	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Nakon nastave i u vrijeme konzultacija Elektroničkom poštom Platformom Merlin	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Studenti prvo moraju pristupiti pismenom ispitu objektivnog tipa (test višestrukog izbora), a zatim i usmenom ispitu.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	10.2. i 24.2.
Ljetni	16.6. i 30.6.
Jesenski	1.9. i 15.9.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
1.	Problem distributivne pravednosti: klasična rješenja
2.	Poteškoće s klasičnim rješenjem problema raspodjele
3.	Marksizam i pravednost
4.	Utilitarističko rješenje moralno ispravne raspodjele
5.	Druge vrste <i>konzekvencijalizma</i> i problem distribucije
6.	Egalitaristički liberalizam Johna Rawlsa, 1. Dio
7.	Egalitaristički liberalizam Johna Rawlsa, 2. Dio
8.	Ljevičarska kritika Rawlsa
9.	Libertarijanizam Roberta Nozicka
10.	Neke kritike Nozickovog pristupa
11.	Komunitarizam i pluralizam: Michael Walzer
12.	Kritika Walzera i njegovi nastavljači
13.	Završna diskusija i „pub-kviz“ na temelju obrađenog gradiva

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razumjeti ključne preokupacije suvremene političke filozofije	<ul style="list-style-type: none"> - kratka povijest političke filozofije - odnos marksizma i pravednosti 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit

definirati problem distributivne pravednosti	<ul style="list-style-type: none"> - Aristotelov tretman distributivne pravednosti i njegove poteškoće - statistički argumenti u prilog nejednakosti i njihova kritika - problem 'jednakosti u čemu?' 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
razlikovati i interpretirati osnovna gledišta o tom problemu	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitarizam i ekonomski konzekvencijalizam - egalitaristički liberalizam - libertarijanizam - pluralizam 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
identificirati glavne smjerove kritike tih gledišta	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitarizam i ekonomski konzekvencijalizam - egalitaristički liberalizam - libertarijanizam - pluralizam, te njihove poteškoće 	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
kritički interpretirati i vrednovati spomenuta temeljna gledišta	razni smjerovi kritike svih obrađenih pozicija o problemu distributivne pravednosti	<ul style="list-style-type: none"> - predavanja - rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - „pub kviz“ - završni pismeni i usmeni ispit
samostalno nastaviti daljnje izučavanje obrađenih tema, ukoliko ih to bude zanimalo	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi
argumentirano zaključivati o filozofsko-političkim problemima općenito	cjelokupno obrađeno gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - rasprava - rad na tekstovima - pisanje radova 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u raspravi - pisani radovi

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Wittgenstein		
Studij	Sveučilišni diplomski studij <i>Filozofija</i> (dvopredmetni); smjerovi: opći, nastavnički		
Semestar	II., IV.		
Akadska godina	2024./2025		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Prema rasporedu		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić		
	Kabinet	F-416	
Vrijeme za konzultacije (odrediti jedan termin)	ponedjeljak i utorak nakon nastave točni termini dostupni na mrežnim stranicama Odsjeka		
	Telefon	051/265-645	
	e-mail	boran.bercic@ffri.uniri.hr	
Suradnik na kolegiju			
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova. Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti. Izricanje neizrecivog; razlika tvrdjenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi. Ekvivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta. Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, porodične sličnosti. Slijeđenje pravila; argument privatnog jezika.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Usvajanje osnovnih znanja o filozofskoj misli Ludwiga Wittgensteina.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
	x	x	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1	/	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	40	
Seminarski rad + Aktivno sudjelovanje na nastavi	1	50 + 10	
ZAVRŠNI ISPIT		/	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
Varijanta 1 bez završnog ispita			
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PRIJEDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		

4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Wittgenstein Ludwig: Tractatus Logico-Philosophicus, Veselin Masleša - Svjetlost, Sarajevo, 1987. (1921).
Wittgenstein Ludwig: Filozofska istraživanja, Nolit, Beograd, 1980. (1953).

IZBORNA LITERATURA

Saul Kripke: Wittgenstein on Rules and Private Language, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1982.
H.O. Mounce: Wittgenstein's Tractatus, University of Chicago Press, 1989.
Marie McGinn: Guidebook to Wittgenstein and the Philosophical Investigations, Routledge, 1997.
Alfred Ejer: Ludvig Vitgenštajn, Mediterran Publishing, Novi Sad, 2010.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati, odnosno na 21 sat seminara (od ukupno 30 sati).
Prisustvo na nastavi mora biti aktivno, što znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu, odnosno da odrade sve prethodno zadane obaveze te da raspoznaju osnovne pojmove uvedene na prethodnih nastavnim jedinicama.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Usmeno na nastavi, tajnica, oglasna ploča, Merlin, elektronička pošta

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno na nastavi, osobno na konzultacijama te putem elektroničke pošte

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svaka upotreba tuđeg teksta ili drugog oblika autorskog djela, kao i upotreba ChatGPT ili bilo kojeg drugog alata čija se funkcionalnost temelji na tehnologiji umjetne inteligencije, bez jasnog i nedvosmislenog navođenja izvora, smatra se povredom tuđeg autorskog prava i načela akademske čestitosti te predstavlja tešku povredu studentskih obveza što za sobom povlači stegovnu odgovornost i stegovne mjere sukladno Pravilniku o stegovnoj odgovornosti studenata.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 17.2.
Ljetni	23.6. i 7.7.
Jesenski	1.9. i 15.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Uvod u život i djelo Ludwiga Wittgensteina I.
2.	Uvod u život i djelo Ludwiga Wittgensteina II.
3.	Rani Wittgenstein; Tractatus Logico-Philosophicus.
4.	Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova.
5.	Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti, metafora simfonije.
6.	Izricanje neizrecivog; razlika tvrđenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi.
7.	Ekvivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta.
8.	Kasni Wittgenstein; kritika Tractatusa; Filozofska istraživanja.
9.	Rastvaranje filozofskih problema; metafore muhe u boci.

10.	Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, obiteljske sličnosti.
11.	Slijeđenje pravila; Argument privatnog jezika.
12.	Interpretativni problemi Wittgensteinove filozofije.
13.	Utjecaj Wittgensteinove filozofije.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Usvajanje osnovnih znanja o filozofskoj misli Ludwiga Wittgensteina.	Logički atomizam; jednostavni i složeni sudovi, struktura činjenica i izomorfizam činjenica i sudova.	Predavanje Objašnjavanje Analiziranje primjera Samostalni rad	Kontinuirana provjera znanja (kolokvij). Vrednovanje aktivnog sudjelovanja na seminarima. Vrednovanje seminarskog rada.
	Korespondencijska teorija istine; slika i odražavanje stvarnosti.		
	Izricanje neizrecivog; razlika tvrdjenja i pokazivanja, priroda rečenica filozofije, metafora ljestvi.		
	Ekvivalencija realizma i solipsizma; granice svijeta jesu granice jezika, nemogućnost identificiranja subjekta.		
	Jezička igra; odnos značenja riječi i njene upotrebe, funkcije riječi, porodične sličnosti.		
	Slijeđenje pravila; argument privatnog jezika.		